

מסכת בכורות

פרק ו

א. על אלו מומין שוחטין את הבכור, נפגמה אֶזְנוֹ מִן הַסָּחוּס, אֲכָל
לא מן העור, נסדקה אף על פי שלא חסרה, נקבה מלא כרשינה,
או שיבשה. איזו היא יבשה, כל שתנקב ואינה מוציאה טפת דם.
רבי יוסי בן משלם אומר, יבשה, שתהא נפרכת:

ב. ריס של עין שנקב, שנפגם, שנסדק, הרי בעיניו דק, תבלול,
חלזון נחש, וענב. ואיזהו תבלול, לבן הפוסק בפסירא ונכנס
בשחור. בשחור ונכנס בלבן, אינו מום, שאין מומים בלבן:

ג. תורוד והמים הקבועים. איזהו תורוד הקבוע, כל ששטה
שמונים יום. רבי חנינא בן אנטיגנוס אומר, בודקין אותו שלשה
פעמים בתוך שמונים יום. ואלו הם מים הקבועים, אכל לח ויבש
של גשמים, לח ויבש של שלמים. אכל היבש ואחר כך אכל הלח,
אינו מום, עד שיאכל היבש אחר הלח:

ד. חֲטָמוּ שְׁנֵקֵב, שְׁנִפְגָּם, שְׁנִסְדֵּק, שְׁפָתוֹ שְׁנִקְבָה, שְׁנִפְגָּמָה, שְׁנִסְדָּקָה, חֲטָיו הַחִיצוֹנוֹת שְׁנִפְגָּמוּ אוֹ שְׁנִגְמָמוּ, וְהַפְּנִימִיּוֹת שְׁנִפְגָּמוּ. רַבִּי חֲנִינָא בֶּן אֲנָטִיגְנוֹס אוֹמֵר, אֵין בּוֹדֵקִין מִן הַמַּתְאִימוֹת וְלִפְנִים, אֲף לֹא אֵת הַמַּתְאִימוֹת:

ה. נִפְגָּם הַזִּכּוֹן, אוֹ עֲרִיָה שֶׁל נִקְבָה בַּמַּקְדָּשִׁים, נִפְגָּם הַזָּנֵב מִן הָעֵצִים, אֲבָל לֹא מִן הַפֶּרֶק, אוֹ שְׁהִיָה רֹאשׁ הַזָּנֵב מִפְּצִיל עֵצִים, אוֹ שֵׁישׁ (בָּשָׂר) בֵּין חֲלִיא לְחֲלִיא מְלֵא אֶצְבָּע:

ו. אֵין לוֹ בִּיצִים, (אוֹ) אֵין לוֹ אֱלָא בִּיצָה אֶחָת. רַבִּי יִשְׁמַעֵאל אוֹמֵר, אִם יֵשׁ לוֹ שְׁנֵי כִיסִּין, יֵשׁ לוֹ שְׁתֵּי בִיצִים. אֵין לוֹ אֱלָא כִיס אֶחָד, אֵין לוֹ אֱלָא בִּיצָה אֶחָת. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר, מוֹשִׁיבוֹ עַל עֲכוּזוֹ וּמִמַּעַד, אִם יֵשׁ שָׁם בִּיצָה, סוּפָה לִצָּאת. מַעֲשֶׂה שְׁמַעְיָן וְלֹא יָצָאת, וְנִשְׁחַט וְנִמְצְאת דְּבוּקָה בַּכֶּסֶלִים, וְהִתִּיר רַבִּי עֲקִיבָא וְאָסַר רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן נוּרִי:

ז. בַּעַל חֲמִשׁ רַגְלִים, אוֹ שְׁאִין לוֹ אֱלָא שְׁלֹשׁ, וְשִׁרְגָלָיו קְלוּטוֹת כְּשֶׁל חֲמֹר, וְהַשְּׁחוּל, וְהַכֶּסוּל. אֵיזְהוּ שְׁחוּל, שְׁנִשְׁמָטָה יָרֵכוֹ. וְכֶסוּל, שְׁאֵחַת מִיִּרְכוּתָיו גְּבוּהָה:

ח. נִשְׁבֵּר עֵצִים יָדוֹ, וְעֵצִים רַגְלוֹ, אֲף עַל פִּי שְׁאִינוֹ נִכָּר. מוּמִין אֵלוֹ מִנָּה אֵילָא בִּיבְנָה, וְהוּדוֹ לוֹ חֲכָמִים. וְעוֹד שְׁלִשָּׁה הוֹסִיף. אָמְרוּ לוֹ,

לא שִׁמְעֵנוּ אֶת אֱלֹהֵינוּ. אֵת שֶׁגִּלְגַּל עֵינֵינוּ עָגוּל כְּשֶׁל אָדָם, וּפְיוֹ דּוֹמָה לְשֶׁל חֲזִיר, וְשֶׁנָּטַל רַב הַמְדַּבֵּר שֶׁל לְשׁוֹנוֹ. וּבֵית דִּין שֶׁל אַחֲרֵיהֶן אָמְרוּ, הֲרִי אֱלֹהֵי מוֹמִיִּין:

ט. מַעֲשֵׂה שֶׁהִלְחִי הַתַּחֲתוֹן עוֹדֵף עַל הָעֲלִיוֹן, וְשָׁלַח רַבּוֹ שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל לְחֻכָּמִים וְאָמְרוּ, הֲרִי זֶה מוֹם. אֲזַן הַגָּדִי שֶׁהִיָּתָה כְּפוּלָה, אָמְרוּ חֻכָּמִים, בְּזֶמֶן שֶׁהָיָא עֶצֶם אֶחָד, מוֹם. וְאִם אֵינָה עֶצֶם אֶחָד, אֵינָה מוֹם. רַבִּי חֲנִינָא בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר, זָנַב הַגָּדִי שֶׁהָיָא דּוֹמָה לְשֶׁל חֲזִיר, וְשָׂאִין בָּהּ שְׁלֹשׁ חֲלִיּוֹת, הֲרִי זֶה מוֹם:

י. רַבִּי חֲנִינָא בֶּן אֲנָטִיגְנוֹס אוֹמֵר, אֵת שֶׁיִּכְבֹּל בְּעֵינָיו, וְשֶׁנִּפְגַּם עֶצֶם יָדוֹ, וְעֶצֶם רַגְלוֹ, וְשֶׁנִּפְסַק עֲצָמוֹ שֶׁבִּפְיוֹ. עֵינָיו אַחַת גְּדוּלָה וְאַחַת קֹטְנָה, אֲזַנּוֹ אַחַת גְּדוּלָה וְאַחַת קֹטְנָה, בְּמַרְאֵה אָבֵל לֹא בְּמַדָּה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר, אַחַת מְבִיָּצִי גְדוּלָה כְּשֶׁתִּימִים בְּחֻבְרָתָהּ, וְלֹא הוֹדוּ לוֹ חֻכָּמִים:

יא. זָנַב הָעֶגְלָה שֶׁאֵינָה מַגֵּעַת לְעֶרְקוֹב, אָמְרוּ חֻכָּמִים, כָּל מִרְבִּית הָעֶגְלִים כֵּן, כָּל זֶמֶן שֶׁהֵן מַגְדִּילִין הֵם נִמְתָּחוֹת. לְאִיזָה עֶרְקוֹב אָמְרוּ, רַבִּי חֲנִינָא בֶּן אֲנָטִיגְנוֹס אוֹמֵר, לְעֶרְקוֹב שֶׁבְּאַמְצַע הִירָף. עַל אֱלֹהֵי מוֹמִיִּין שׁוֹחֲטִין אֶת הַבְּכוֹר, וּפְסוּלֵי הַמִּקְדָּשִׁין נִפְדִּין עֲלֵיהֶן:

יב. אלו נשׂאין שוֹחֲטִין עֲלֵיהֶן לֹא בַּמִּקְדָּשׁ וְלֹא בַּמִּדְבָּה, חוּרָד
וְהַמִּים נִשְׂאִינָם קְבוּעִין, וְחֲטִיו הַפְּנִימִיּוֹת נִשְׁפָּגְמוּ, (אֲבָל לֹא)
נִשְׁעָקְרוּ, וְכַעַל גָּרֵב, וְכַעַל יִבְלָת, וְכַעַל חֲזִזִית, וְזָקוֹן, וְחוּלָה, וּמִזְזָהם,
וְנִשְׁעָבְדָה בּוֹ עֲבָרָה, וְנִשְׁהַמִּית אֶת הָאָדָם (עַל פִּי יַד אֶחָד אוֹ עַל פִּי
הַבָּעָלִים), וְטִמְטוּם, וְאַנְדְּרוֹגִינּוֹס, לֹא בַּמִּקְדָּשׁ וְלֹא בַּמִּדְבָּה. רַבִּי
נִשְׁמַעְיָאל אוֹמֵר, אֵין מוֹם גָּדוֹל מִזֶּה. וְחֲכָמִים אוֹמְרִים, אֵינוֹ כְּכוֹר,
אֶלָּא נִגְזָז וְנִעָבָד: